

5. ВРСТЕ И НИВОИ СТУДИЈА

Члан 88.

На Факултету се изводе академске и струковне студије, на основу одобрених, односно акредитованих студијских програма за стицање високог образовања.

Академски студијски програм оспособљава студенте за развој и примену научних, стручних и уметничких достигнућа.

Струковни студијски програм оспособљава студенте за примену знања и вештина потребних за укључивање у радни процес.

Академске студије првог степена организују се и изводе као:

- 1) основне академске студије, које трају три године, и чијим се завршетком стиче 180 ЕСПБ бодова;
- 2) „Основне академске студије, које трају четири године и чијим се завршетком стиче 240 ЕСПБ бодова“.

Академске студије другог степена

- 1) мастер академске студије, које трају две године, и чијим се завршетком стиче 120 ЕСПБ бодова;
- 2) „Мастер академске студије које трају годину дана и чијим се завршетком стиче 60 ЕСПБ бодова“.
- 3) Интегрисане академске студије које трају пет година и чијим се завршетком стиче 300 ЕСПБ бодова
- 4) специјалистичке академске студије, које трају најмање годину дана, и чијим се завршетком стиче најмање 60 ЕСПБ бодова;

20

Студије трећег степена

- 1) докторске академске студије, које трају најмање три године, и чијим се завршетком стиче најмање 180 ЕСПБ бодова.

Струковне студије првог степена организују се и изводе као:

- 1) основне струковне студије, које трају три године, и чијим се завршетком стиче 180 ЕСПБ бодова;
- 2) специјалистичке струковне студије, које трају најмање годину дана, и чијим се завршетком стиче најмање 60 ЕСПБ бодова.

Струковне студије другог степена

- 1) мастер струковне студије које трају две године и чијим се завршетком стиче 120 ЕСПБ бодова.

Услови за упис у прву годину докторских студија

Члан 97.

У прву годину докторских студија може се уписати лице које има:

1) завршене мастер академске студије, са најмање 300 ЕСПБ бодова и општом просечном оценом од најмање 8 на претходним нивоима студија; или

22

2) завршене мастер академске студије, са најмање 300 ЕСПБ бодова и објављене научне радове, на начин уређен општим актом факултета; или

3) Завршене студије по правилима која су ступила на снагу пре Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ бр.76/05)

Студијским програмом докторских студија одређују се мастер академске студије, из става 1. овог члана, које се сматрају одговарајућим за упис на докторске студије.

Редослед кандидата за упис у прву годину докторских студија утврђује се на основу опште просечне оцене остварене на основним и мастер академским студијама и остварених научних резултата, на начин предвиђен општим актом Факултета.

Права и обавезе студената

Члан 98.

Студент има право:

- 1) на упис, квалитетно школовање и објективно оцењивање;
- 2) на благовремено и тачно информисање о свим питањима која се односе на студије;
- 3) на активно учествовање у доношењу одлука, у складу са Законом и Статутом;
- 4) на самоорганизовање и изражавање сопственог мишљења;
- 5) на повластице које произлазе из статуса студента;
- 6) на подједнако квалитетне услове студија за све студенте;
- 7) на образовање на језику националне мањине, у складу са Законом и Акредитованим студијским програмом
- 8) на различитост и заштиту од дискриминације;
- 9) на поштовање личности, достојанства, части и угледа,
- 10) да бира и да буде биран у студентски парламент и друге органе факултета

Студент је дужан да:

- 1) испуњава наставне и предиспитне обавезе;
- 2) поштује опште акте Универзитета и Факултета.
- 3) поштује права запослених и других студената на Универзитету и Факултету;
- 4) учествује у доношењу одлука у складу са Законом и статутом.

Студент има право на жалбу Већу факултета уколико Факултет прекрши неку од обавеза из става 1. тач. 1-3 овог члана.

Мировање права и обавеза студената

Члан 99.

Студенту се, на његов захтев, одобрава мировање права и обавеза, у случају:

- 1) теже болести;
- 2) упућивања на стручну праксу у трајању од најмање шест месеци;
- 3) одслуђења и дослужења војног рока;
- 4) неге властитог детета до годину дана живота и посебне неге која траје дуже од дететове прве године живота;
- 5) одржавања трудноће;
- 6) припрема за олимпијске игре, светско или европско првенство – када има статус врхунског спортисте и
- 7) у другим случајевима предвиђених општим актом факултета.

Студент који је био спречен да положе испит због болести или одсуства због стручног усавршавања у трајању од најмање три месеца, може полагати испит у првом наредном року, у складу са општим актом Факултета.

Дисциплинска одговорност студената

Члан 100.

Студент одговара за повреду обавезе која је у време извршења била утврђена општим актом Универзитета.

За тежу повреду студенту се може изрећи и мера искључења са студија на факултету.

Дисциплински поступак не може се покренути по истеку три месеца од дана сазнања за повреду обавезе и учиниоца, а најкасније годину дана од дана када је повреда учињена.

Општим актом Универзитета утврђују се лакше и теже повреде обавеза студената, дисциплински органи и дисциплински поступак за утврђивање одговорности студента.

Престанак статуса студента

Члан 101.

Статус студента престаје ако студент не заврши студије у року од:

- 1) две школске године – ако студијски програм траје једну школску годину;
- 2) четири школске године – ако студијски програм траје две школске године;
- 3) шест школских година – ако студијски програм траје три школске године;
- 4) осам школских година – ако студијски програм траје четири школске године;

23

- 5) десет школских година – ако студијски програм траје пет школских година;
- 6) дванаест школских година – ако студијски програм траје шест школских година.

Студент који студира уз рад, студент са инвалидитетом, студент који је уписан на студије по афирмативној мери и студент који има статус категорисаног врхунског спортисте задржава статус студента до истека рока који се одређује у троструком броју школских година потребних за реализацију студијског програма.

Ако је студијски програм започео у пролећном семестру, рок из става 1. овог члана сходно се рачуна од почетка тога семестра.

У рок из ст. 1. и 2. овог члана не рачуна се време мировања права и обавеза, одобреног студенту у складу са статутом.

Студенту се на лични захтев, поднет пре истека рока из ст. 1. и 2. овог члана, може продужити рок за завршетак студија за један семестар:

- 1) ако је у току студија испуњавао услове за одобравање мировања права и обавеза, а то право није користио, односно није га искористио у трајању које му је, с обзиром на околности, могло бити одобрено;
- 2) ако му на дан истека рока из ст. 1. и 2. овог члана остаје неостварених највише 15 ЕСПБ бодова потребних за завршетак студија;
- 3) ако је у току трајања студија започео и завршио други одобрени, односно акредитовани студијски програм, на истом или на вишем степену, на Факултету или на другом акредитованом факултету односно универзитету, у земљи или у иностранству.

Престанак статуса студента због неблаговременог завршетка студија констатује декан, решењем са дејством од првог наредног дана по истеку рока из ст. 1, 2. и 5. овог члана.

Статус студента престаје и у случају:

- 1) завршетка студија;
- 2) исписивања са студија;
- 3) неуписивања школске године;
- 4) изрицања дисциплинске мере искључења са студија.

Студијски програм

Члан 103.

Студијски програм је скуп обавезних и изборних предмета, односно студијских подручја, са оквирним садржајем, чијим се савладавањем обезбеђују неопходна знања и вештине за стицање дипломе одговарајућег нивоа и врсте студија.

Студијским програмом утврђују се:

- 1) назив и циљеви студијског програма;
- 2) врста студија и исход процеса учења;
- 3) стручни, академски, односно научни назив;
- 4) услови за упис на студијски програм;
- 5) листа обавезних и изборних предмета, односно студијских подручја, са оквирним садржајем;
- 6) начин извођења студија и потребно време за извођење поједињих облика студија;
- 7) бодовна вредност сваког предмета исказана у ЕСПБ;
- 8) бодовна вредност завршног рада на основним, специјалистичким и мастер студијама односно докторске дисертације, исказана у ЕСПБ;
- 9) предуслови за упис поједињих предмета или групе предмета;
- 10) начин избора предмета из других студијских програма;
- 11) услови за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија;
- 12) друга питања од значаја за извођење студијског програма.

Извођење студијског програма може почети после извршене акредитације.

Сенат својом одлуком одређује носиоца студијског програма.

Уколико више високошколских јединица организују и изводе студијски програм, Сенат одређује координатора.

Студијски програм из става 7. овог члана може да се изводи када га усвоје Сенат и надлежни орган високошколске установе – суорганизатора.

Сенат доноси одлуку о укидању студијског програма, у складу са општим актом Универзитета..

План извођења наставе

Члан 104.

Студије се изводе према плану извођења наставе који, у складу са општим актом Сената, доноси Веће факултета.

Планом извођења наставе утврђују се:

- 1) наставници и сарадници који ће изводити наставу према студијском програму;
- 2) места извођења наставе;
- 3) почетак и завршетак, као и временски распоред извођења наставе;
- 4) облици наставе (предавања, семинари, вежбе, консултације, теренски рад, провера знања и др.);
- 5) начин полагања испита, испитни рокови и мерила испитивања;
- 6) попис литературе за студије и полагање испита;
- 7) могућност извођења наставе на страном језику;
- 8) могућност извођења наставе на даљину;
- 9) остале важне чињенице за уредно извођење наставе.

Препоручена литература за поједини испит мора бити усклађена с обимом студијског програма, на начин утврђен студијским програмом.

План извођења наставе се објављује пре почетка наставе у односу на школску годину и доступн је јавности.

План извођења наставе обавезно се објављује на Интернет страницама Факултета.

У посебно оправданим случајевима Наставно-научно веће може донети одлуку о промени плана извођења наставе и током школске године.

Промена плана извођења наставе објављује се на начин прописан у ст. 4. и 5. овог члана.

Обим студија

Члан 105.

Студије првог степена су:

- 1) основне академске студије у трајању од најмање 3 године, у обиму од 180 ЕСПБ и стручним називом са назнаком звања првог степена академских студија из одговарајуће области односно (*bachelor*);
- 2) основне академске студије у трајању од најмање 4 године, у обиму од 240 ЕСПБ и стручним називом „дипломирани“ са назнаком звања првог степена академских студија из одговарајуће области односно (*bachelor with honours*);
- 3) основне струковне студије у обиму од 180 ЕСПБ бодова и стручним називом са назнаком звања првог степена струковних студија из одговарајуће области (*bachelor appl.*).
- 4) специјалистичке струковне студије у обиму од најмање 60 ЕСПБ бодова, када су претходно завршене основне струковне студије и стручним називом специјалиста са назнаком звања првог степена струковних студија из одговарајуће области;

Студије другог степена су:

- 1) мастер академске студије у обиму од 60 ЕСПБ бодова када је претходно остварен обим основних академских студија од 240 ЕСПБ бодова и академским називом *master* са назнаком звања другог степена академских студија из одговарајуће области;
- 2) мастер академске студије у обиму од 120 ЕСПБ бодова када је претходно остварен обим основних академских студија од 180 ЕСПБ бодова и академским називом *master* са назнаком звања другог степена академских студија из одговарајуће области;
- 3) интегрисане академске студије у обиму од 300 ЕСПБ бодова и академским називом *master* са назнаком звања интегрисаних академских студија из одговарајуће области;
- 4) мастер струковне студије имају најмање 120 ЕСПБ бодова када је претходно остварен обим првог степена студија од најмање 180 ЕСПБ бодова;
- 5) специјалистичке академске студије у обиму од најмање 60 ЕСПБ бодова, када су претходно завршене *master* академске студије и стручним називом специјалиста са назнаком звања другог степена академских студија из одговарајуће области;

Студије трећег степена су докторске студије у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова уз преходно остварени обим студија од најмање 300 ЕСПБ бодова на основним академским и *master* академским студијама и научним називом доктор наука, односно доктор уметности са назнаком области (Ph.D.).

Сваки предмет из студијског програма исказује се бројем ЕСПБ бодова, а обим студија изражава се збиром ЕСПБ бодова.

Збир од 60 ЕСПБ бодова одговара просечном укупном ангажовању студента у обиму 40-часовне радне недеље током једне школске године.

Укупно ангажовање студента састоји се од активне наставе (предавања, вежбе, практикуми, семинари и др.), самосталног рада, колоквијума, испита, израде завршних радова, добровољног рада у локалној заједници и других видова ангажовања.

Добровољни рад је рад студента без накнаде, који организује високошколска установа на пројектима од значаја за локалну заједницу који се вреднује у систему високог образовања.

Услове, начин организовања и вредновање добровољног рада уређује Факултет својим општим актом.

Укупан број часова активне наставе не може бити мањи од 600 часова у току школске године, нити већи од:

- 1) 28 часова недељно на студијама првог степена,
- 2) 24 часова недељно на студијама другог степена.

У интегрисаним студијским програмима, укупан број часова активне наставе у просеку не може бити већи од 26 часова недељно.

Изузетно, укупан број часова активне наставе може бити већи од максимума из става 9. и 10. овог члана када је студијским програмом предвиђен повећан број часова практичне и теренске наставе.

Предмети из става 4. овог члана по правилу су једносеместрални, тако да збир од 30 ЕСПБ бодова одговара просечном укупном ангажовању студента у обиму 40-часовне радне недеље током једног семестра.

Изузетно, настава се може организовати и у краћем времену, у блоковима, чије се појединачно трајање утврђује студијским програмом, при чему њено укупно годишње трајање износи 30 наставних недеља и 12 недеља за консултације, припрему испита и испите.

Завршни рад и дисертација

Члан 113.

Основне и специјалистичке студије се завршавају полагањем свих предвиђених испита и довршавањем осталих студијских обавеза, а, уколико су предвиђени студијским програмом, и израдом завршног рада или полагањем завршног испита.

Мастер и интегрисане академске студије завршавају се полагањем свих предвиђених испита и довршавањем осталих студијских обавеза, израдом завршног рада и јавном одбраном завршног рада, у складу са студијским програмом.

Докторске студије завршавају се полагањем свих предвиђених испита, израдом и јавном одбраном докторске дисертације.

Број бодова којим се исказује завршни рад, односно завршни део студијског програма, улази у укупан број бодова потребних за завршетак студија.

Општим актом Универзитета и факултета ближе се уређује начин и поступак припреме и одбране завршног рада.

Поступак припреме и услови за одбрану дисертације уређују се општим актом Универзитета.

Факултет је дужан да докторску дисертацију и извештај комисије о оцени докторске дисертације, учине доступном јавности, и то у електронској верзији на званичној интернет страници факултета и у штампаном облику у библиотеци факултета, најмање 30 дана пре усвајања извештаја комисије на већу факултета као и до одбране дисертације.